

## Światowy Dzień Inwakidy

Celem obchodów jest przybliżenie społeczeństwu problemów osób z [niepełnosprawnościami](#), u których występują ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu spowodowane obniżeniem sprawności fizycznej lub psychicznej, albo nieprawidłowości w budowie i funkcjonowaniu organizmu, oraz pomoc we włączeniu tej [grupy społecznej](#) w życie społeczne. Obchody Dnia są również okazją do zwiększenia świadomości [publicznej](#) o korzyściach płynących z [integracji](#) osób z niepełnosprawnościami w każdym aspekcie życia politycznego, społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Ważną tematyką obchodów są [bariery architektoniczne](#).

13 grudnia 2006 roku na 61 sesji Zgromadzenia Ogólnego została przyjęta Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych (rezolucja A/RES/61/106)<sup>[2]</sup>. W myśl jej zapisów osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do: wolności i bezpieczeństwa, swobody poruszania się (w tym równego z osobami pełnosprawnymi dostępu do przestrzeni i budynków użyteczności publicznej, transportu, informacji i komunikacji), ochrony zdrowia, edukacji, życia prywatnego i rodzinnego oraz udziału w życiu politycznym i kulturalnym<sup>[3]</sup>.

W latach 90. XX wieku 5 maja we Francji zapoczątkowano obchody [Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych](#) pod nazwą „Spotkanie z godnością” (fr. *Rendez-vous de la Dignite*)<sup>[5]</sup>.

## **NIEZALEŻNE ŻYCIE I PEWNOŚĆ ŚRODKÓW UTRZYMANIA**

W Międzynarodowym Dniu Osób Niepełnosprawnych 2002 Międzynarodowa Organizacja Pracy z zadowoleniem wita temat tegorocznych obchodów - Niezależne Życie i Pewność Środków Utrzymania - mający kluczowe znaczenie dla osiągnięcia pełnego uczestnictwa, na zasadzie równości, dla ludzi niepełnosprawnych na całym świecie.

Ekonomiczne zabezpieczenie ludzi niepełnosprawnych jest kluczem do niezależnego życia i trwałości środków utrzymania. Na całym świecie ludzie niepełnosprawni uczestniczą i wnoszą swój udział do świata pracy. Zarówno kobiety jak i mężczyźni niepełnosprawni pracują na stanowiskach nie wymagających kwalifikacji jak i wymagających technicznych umiejętności, w zarządzaniu oraz uczestniczą w podejmowaniu decyzji. Wielu pracuje w sektorze nieformalnym. Praca pozwala człowiekowi zarobić na życie, utrzymać rodzinę, rozwijać system społeczny, osiągać szacunek dla siebie, wnosić wkład do jej lub jego wspólnoty i społeczeństwa.

Jeszcze wiele osób niepełnosprawnych nie ma możliwości pracy. W obszarze zatrudnienia, dostępne statystyki wskazują, że wskaźnik bezrobocia w 386 milionowej rzeszy niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym<sup>1</sup> jest dwa do trzy razy większy niż wśród wszystkich w tym samym wieku. W wyniku tego, wielu niepełnosprawnych żyje w nędzy, ich potencjalne możliwości są tracone - tak dla ich rodzin, dla pracodawców i dla całego społeczeństwa, a niezależne życie i pewność środków utrzymania jest nieosiągalne.

Co uniemożliwia niepełnosprawnym, którzy mogą i chcą pracować, uczestniczenie w aktywności zawodowej? Wiele przeszkód z którymi się oni spotykają szukając pracy i w samej pracy, wynika na równi jeśli nie więcej, ze społecznych barier niż z ich niepełnosprawności jako takiej. Przykłady obejmują bariery wynikające z:

- nastawienia i uprzedzenia osób bez upośledzeń, włączając w to pracodawców, współpracowników i opinii publicznej

- sposobu według którego zatrudnienie i praca są organizowane
- otoczenia włączając w to komunikację, budownictwo i miejsca pracy

Od wielu lat MOP promuje ekonomiczne wzmocnienie osób niepełnosprawnych, poprzez swoje Międzynarodowe Standardy Pracy, poprzez politykę poradnictwa pracy, poprzez swoje badania naukowe i publikacje, a także poprzez programy współpracy technicznej. Prawo do pracy oraz znaczenie ekonomicznej samodzielności jest wyrażone w Konwencji MOP dotyczącej Rehabilitacji Zawodowej i Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych, przyjętej w 1983 r. i obecnie ratyfikowanej przez 73 Państwa Członkowskie. Konwencja Nr 159, jak to powszechnie wiadomo, wymaga od krajów ratyfikujących ją, przyjęcia krajowej polityki rehabilitacji zawodowej, szkolenia i zatrudnienia osób niepełnosprawnych, opartej na zasadzie równości szans i równego traktowania oraz z podkreśleniem wpływu wspólnoty. Oczekuje się, że państwa usuną przeszkody, na które napotykają się niepełnosprawni, przez staranie się rozwijania pewności środków utrzymania poprzez krajową politykę wspierania działań pozwalających przekraczać te bariery.

Kodeks Działania MOP dotyczący Zarządzania Niepełnosprawnością w Miejsu Pracy, przyjęty w 2001 r. ponownie powtarza znaczenie usuwania przeszkód w rekrutacji, promocji, wstrzymywaniu pracy i powrocie do pracy, na które napotykają się niepełnosprawni oraz podkreśla znaczenie strony ekonomicznej dla zatrudnionych niepełnosprawnych, która staje się trudniejsza im więcej kobiet i mężczyzn niepełnosprawnych wchodzi na rynek pracy i demonstruje swoją zdolność do pracy.

Podkreślając Międzynarodowe Standardy Pracy dotyczące niepełnosprawności, wyrażamy przekonanie, że problemy, przed którymi stają niepełnosprawni są problemami, dotyczącymi praw człowieka, a problemy ekonomicznej samodzielności mają zasadnicze znaczenie dla niezależności życia i pewności środków utrzymania i winny być rozwiązywane w zakresie polityki rynku pracy, a nie w ramach ośłon socjalnych. Rządy, organizacje pracodawców i związki

zawodowe na równi, winny podjąć wysiłki w celu zapewnienia niezależnego życia i pewności środków utrzymania dla niepełnosprawnych.